

קורס להכשרת מורים חונכים מתמחים

תשפ"ה

היקף: 30 שעות

בהנחית: ליאורה גולדמן

מטרות:

1. פיתוח תפיסת תפקיד של "מורה חונך" כעמית המסייע למתמחה ולמורה החדש בתוך מערכת חינוכית נתונה.
2. טיפוח כישורי הנחיה והדרכה, לשם זיהוי צרכיו של המתמחה ותמיכה בהקלטותו ובהיסתגלותו במערכת החינוך.
3. הקניית כלים ליצירת דיאלוג דידקטי חינוכי רפלקטיבי לשם תמיכה בהתפתחותו המקצועית אוטונומית של המתמחה.
4. פיתוח כלים ובחינת דרכי הערכה לשם הערכת המתמחה לקראת קבלת רישיון עיסוק בהוראה וקבלת קביעות
5. פיתוח כלים להבניית תרבות קליטה ראויה במערכת החינוך.

תכנים:

תפיסת תפקיד החונך, קאוצינג ומנטורינג, הערכה ושיפור ביצועים, השיח הרפלקטיבי ועוצמת המשוב. הצוות האורגני למידה ארגונית ותרבות קליטה מיטבית.

שלב הכניסה למקצוע ההוראה כולל את שלוש שנות העבודה הראשונות במערכת החינוך, שנת ההתמחות בהוראה והשנתיים שלאחריה. תמיכה במתמחה ובעובד ההוראה החדש באמצעות חונך ומלווה מאפשרת השתלבות טובה במערך החינוכי, מקדמת התפתחות מקצועית של עובד ההוראה החדש, ואף מונעת נשירה של עובדי הוראה איכותיים. שלב הכניסה להוראה הוא שלב מכריע בהתפתחותו המקצועית של עובד ההוראה החדש. השלב מאופיין בהתמודדויות מקצועיות, פדגוגיות ורגשיות. המעבר משלב ההכשרה לעבודת ההוראה, מלמידה תאורטית ליישום פרקטי - מעמיד במרכז את תפקידו של ה- **Mentor** (החונך והמלווה).

מטרות החונכות והליווי הן לתמוך בעובד ההוראה החדש מבחינה מקצועית, להעצימו בדרכו החינוכית, לבסס את תפיסת עולמו המקצועית, לטפח את הזהות והאוטונומיה המקצועית שלו וכן לשכלל את כישוריו המקצועיים בשלב הכניסה. כמו כן, החונך והמלווה משפיעים במוסדם על קיומה של תרבות קליטה ראויה, המסייעת למתמחים ולעובדי הוראה חדשים להיכנס למערכת החינוך בתנאים מאפשרי הצלחה. לשם מימוש מטרות אלה נדרש ידע מקצועי לא רק בתחום ההוראה אלא אף בתחום הדרכת מורים.

מטרת הליווי הינה לסייע למתמחים בתחילת דרכם המקצועית, בהכרות מיטבית עם השטח ולסייע בפתרון קונפליקטים ארועים ואתגרים העולים מהעשייה היומיומית.

תכנית המפגשים :

המפגשים יתקיימו בימי א' בזמנים המפורטים לעיל בהיקף של 30 שעות.

מספר מפגש	תאריך	שעות	נושא הלימוד	המרצה	היקף שעות
1	3/11	16.30-19.30	הכרות ותיאום ציפיות "להתחיל מבפנים החוצה" - הצורך ללמוד, ללמד ולהתפתח "להיות מורה חונך ומלווה" – תפיסת התפקיד.	ליאורה גולדמן	3
2	17/11	16.30-19.30	תיק חונכות, הכרות עם מהלך שנת החונכות-סטאז'קל תיעוד תהליך החונכות ובניית תוכנית עבודה אישית למתמחה. מצבי חניכה ומעגל החניכה תמיכה מקצועית / רגשית / מערכתית - חונך/ נחנך התניחות לעידוד וחוזקות	ליאורה גולדמן	3
3	1/12	16.30-19.30	שיחות אישיות- מפגש אישי עם משתתפות הקורס משימה אסינכרונית?	ליאורה גולדמן	3
4	15/12	16.30-19.30	"בא לביה"ס מתמחה חדש" – מקרי בוחן- study case ניתוח סיטואציות מצבי קונפליקט.(נאמנות למגוון תפקידים)	ליאורה גולדמן	3
5	5/1	16.30-19.30	. "תצפית הערכה ומשוב – התצפיות בשיעורים- האתגרים. (התבוננות- מהי?) עיצוב תפיסת תפקיד המתצפת.. הכרות עם מפת המימדים	ליאורה גולדמן	3
6	26/1	16.30-19.30	מפגש משותף-מורות שנה ב זהות- שרון רחמים? הקשיים והאתגרים של תחילת הדרך בהוראה. ניהול זמן (מודל)	ליאורה גולדמן	3
7	2/2	16.30-19.30	השיח הרפלקטיבי ועוצמת המשוב- סימולציות תרחיש לתקשורת מקדמת.	ליאורה גולדמן	3
8	16/2	16.30-19.30	המפגש הביו אישי- תקשורת בין אישית בין החונך למתמחה- יצירת שיח, אמפטיה, וחשיבה רפלקטיבית.	ליאורה גולדמן	3

מספר מפגש	תאריך	שעות	נושא הלימוד	המרצה	היקף שעות
9	2/3	16.30-19.30	מפגש מסכם – "בין הערכה מעצבת להערכה מסכמת" סיכום- הערכה ומשוב- זרקור על תהליך הלמידה. תהליך מטה קוגניטיבי	ליאורה גולדמן	3

● יתכנו שינויים בתוכנית הלימודים

דרך ההוראה :

הוראה פרונטלית מרחוק (זום) – מפגש סינכרוני : שיחה, דיון, למידה שיתופית יתכן ונקיים מפגש פנים מול פנים במכללת תלפיות.

חובות התלמידים :

- נוכחות לפחות ב 80% מהמפגשים סינכרוניים מעבר לכך לא יאושר גמול
- השתתפות פעילה בתרגילים בכיתה, במשימות אישיות ובפורום המקוון
- הגשת מטלות במהלך הקורס -בין מפגש של מפגש
- הגשת כל המטלות בשעורים האסינכרוניים
- ניהול יומן מסע
- הגשת עבודת סיום – שילוב תיאוריה ופרקטיקה מתוך הנלמד בקורס ומתוך יומן המסע תיאור, העבודה ודרכי הערכה ימסרו במהלך הקורס .

דרכי הערכה :

עבודה מסכמת – 80%
השתתפות פעילה – 20%.

תעודה והכרה לפיתוח מקצועי :

- לעומדים בדרישות הקורס שלב א' תוענק תעודת סיום קורס
- בוגרי הקורס אשר יעמדו במטלות ובחובות נוכחות יקבלו גמול השתלמות/ הכרה לאופק חדש בהיקף 30 שעות.

מקורות :

- הכהן, ז. וזימרון, א. (1999). מחקר פעולה : מורים חוקרים את עבודתם. תל אביב : מכון מופ"ת
- סטרסהובסקי, ר. (1992). הגדילה המקצועית של המורה המתחיל בעזרת מודל הנחיה וסיוע עמיתים. דפים 15, 66-75.
- 165-142, 27, פוקס, א. ואשרת, צ. (1998). עולמם של מדריכים במערכת החינוך. דפים
- פרידמן, י. וגביש, ב. (2001). המורה המתחיל : הקשיים, התמיכה וההסתגלות. ירושלים : מכון סולד
- 9-23, 13 קרמר-חיון (1991). הערכה עצמית של מורים כמנוף להתפתחות מקצועית. דפים
- לזובסקי, ר. רייכנברג, ר. וזייגר, ט. (2007). המורה החונך במסגרת ההתמחות בהוראה : מאפייני התפקיד 45 56-89. הרצוי, הבחירה בתפקיד, הכשרה לקראתו והערכת התרומה למתמחה. דפים
- שובל, א. נאבל, נ. ולידור (2003). טיפוח "אני מאמין מקצועי" בקרב מתכשרים להוראת חינוך גופני – 101- 133, 35 מתיאוריה למעשה. דפים
- שובל, א. גיל, ו. מירה, ט. (בדפוס) מורים חונכים מקשרים תיאוריה ופרקטיקה – ניתוח עבודות של משתתפי קורס מורים חונכים יופיע בספר ערוך
- Kolb, A. Y. & Kolb, D. A. (2009). The Learning Way: Meta-cognitive Aspects of Experiential Learning. Simulation & Gaming. 40(3), 297-327.
- Korthagen, F.A. J. (2007). The gap between research and practice revisited. Educational Research and Evaluation. 13 (3), 303-310